

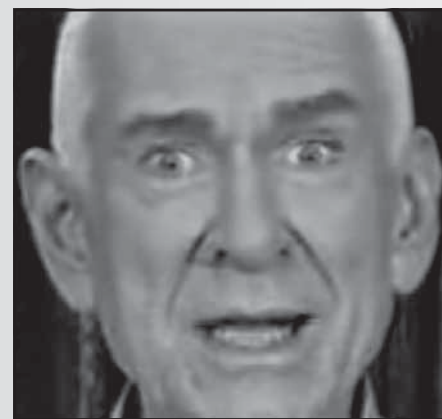
Sebevražedná brána do nebe

Letos je tomu deset let, co se 39 členů hnutí Nebeská brána rozhodlo **odejít do „příští úrovně“ prostřednictvím hromadné sebevraždy**. Tomuto z hlediska hnutí logickému kroku předcházelo pětadvacet let hledání

V 90. letech 20. století byl západní svět znepokojen násilnými událostmi, v nichž hrála hlavní roli do té doby téměř neznámá, malá a okrajová náboženská hnutí. Spojené státy velmi dlouho zkoumaly, vyšetřovaly a těžce nesly násilí, při němž v roce 1993 zahynulo 74 příslušníků hnutí davidianů, západní Evropa se nemohla vzpamatovat z šoku ze tří postupně provedených rituálních sebevražd Řádu Slunečního chrámu v letech 1994, 1995 a 1997 a Japonsko (a spolu s ním celý svět) nemohlo pochopit, jak relativně malá náboženská skupina Óm širikjó mohla vyrobít dostatečné množství bojového plynu a spáchat teroristický útok zbraní hromadného ničení v tokijském metru

Smrt v igelitovém pytli

Asi 50 kilometrů od San Diega leží luxusní městečko Rancho Santa Fe, složené z rozlehlých vil, tenisových kurtů, golfových hřišť a množství zeleně. Mezi jeho asi pěti tisíci obyvateli byla i náboženská skupina, která vlastně neměla jméno. Její členové si říkali „třída“ nebo prostě „studenti“, protože se učili žít tak, aby mohli opustit Lidskou úroveň a spolu se svým učitelem vstoupit na Příští úroveň, zvanou T. E. L. A. H. (The Evolutionary Level Above Human, Evoluční úroveň nad člověkem). Tento odchod uskutečnili během tří dnů, počínaje 22. březnem 1997. Každý den zemřela na otravu barbituráty jedna skupina „studentů“ a ti, kdo zatím

Popis: Jeden ze dvou „proroků“, Marshal Applewhite, kteří sami sebe považovali za vyvolené a chtěli vstoupit na nebesa, protože se blíží konec světa.

byl presbyteriánský duchovní a nedlouho předtím, roku 1971, zemřel). Applewhite projevoval zájem o alternativní náboženství v duchu tehdy začínajícího hnutí Nového věku (New Age). Duchovní vize v této době ho přesvědčila o jeho mimořádném poslání. Po svém setkání získali Applewhite a Nettlesová jistotu, že si byli vzájemně předurčení (domnívali se, že z minulých životů), a vytvořili nerozlučnou dvojici.

Po šesti měsících společného cestování, vykonávání nekvalifikované práce, a při meditacích a modlitbách vykristalizovaly roku 1973 základy nauky, která určila jejich vznikající nové

Na základě silné náboženské vize se Applewhite a Nettlesová začali považovat za mimozemské proroky, kteří přišli na Zemi zachránit část lidstva před katastrofou

roku 1995. Každá z těchto událostí byla jiná, ale všechny byly do velké míry nepochopitelné, a tím znepokojivější. A do této atmosféry přišla z kalifornského San Diega zpráva o hromadné sebevraždě 39 příslušníků společenství, které se na internetu prezentovalo jako Nebeská brána. Tichý, pečlivě připravený a spořádaný odchod tohoto společenství, navíc vykonaný pravděpodobně přesně ve stejný den jako poslední sebevražedná vlna Řádu Slunečního chrámu, způsobil, že západní svět obešla hrůza. Letos je tomu deset let.

zůstali naživu, odstranili plastové pytle z jejich hlav a přikryli je pokrývkou. Poslední dvě „studentky“ byly nalezeny s pytlí na hlavách.

Celkem 39 mrtvých bylo oblečeno v černých uniformách s barevnými výložkami, na nohou měli sportovní obuv značky Nike, přes horní část a hlavu přehozeny fialové pokrývky. Vedle těl byly připraveny cestovní tašky s oblečením a dalšími potřebami, v kapsách uniforem byly pětidolarové bankovky a mince. Mezi zemřelými převažovali čtyřicátníci, nejstarší ženě bylo 72 let. I to naznačuje, že historie skupiny začala poměrně dávno a že Rancho Santa Fe se stalo poslední zastávkou na dlouhé cestě, která začala celých 25 let předtím.

náboženské hnutí na celou dobu jeho existence. Na základě společné silné náboženské vize se Applewhite a Nettlesová začali považovat za dvojici mimozemských proroků, kteří přišli na planetu Zemi zachránit alespoň část lidstva před světovou katastrofou. Očekávali, že budou v nepřátelském prostředí Země zabiti, ale prožijí tzv. demonstraci (vzkříšení) a budou na kosmické lodi vzati zpět na Příští úroveň spolu s těmi, kdo se k nim během jejich mise připojí. V duchu této vize vykládali i Bibli, takže Příští úroveň pokládali zároveň za Království nebeské.

Bo, Peep a vězení

Pro úděl Země (kterou považovali za živou bytost) používali Applewhite a Nettlesová metaforu zahrady, v níž byla vysazena vědomá semena. Shromáždít úrodu měl podle nich již Ježíš, ale plody tehdy ještě nebyly zralé. Nyní je ovšem zahrada – Země natolik zarostlá plevellem, že už nemůže být napravena. Musí být tedy zaoarána, a tak připravena pro novou sadbu. Před „zaoaráním“ (apokalyptickými událostmi konce světa) budou „zralé plody“ přeneseny na Příští úroveň. Pro „semena“ je podmínkou tohoto vzestupu zbavit se každé vazby na Lidskou úroveň, tedy vzdát se všech vztahů (přátel, rodiny, sexu) i zaměstnání či majetku. Pro osobnostní proměnu používali metaforu vývoje housenky v motýla a tato metamorfóza se stala základem jimi hlásané zvěsti.

Působení Dvou (jak se Applewhite a Nettlesová také nazývali) však nebylo zpočátku úspěšné, pravděpodobně kvůli značnému nároku na opuštění všech vazeb s tímto světem a snad i kvůli silnému důrazu na blízký a tragický konec světa. Svůj

» Nová náboženská hnutí a násilí

Případy vykonání hromadného násilí (ať už na vlastních příslušnících nebo na okolí) jsou mezi novými náboženskými hnutími naštěstí velmi výjimečné. Tyto případy je možné často pochopit jako tragická vyvrcholení konfliktu nového náboženského hnutí s většinovou společností. Takový hluboký rozpor je na začátku existence nového hnutí běžný, protože hnutí přináší nové náboženské ideje, novou praxi, odlišný způsob života, odlišný žebříček hodnot, a tím vším protestuje proti společnosti a jejím zavedeným náboženstvím. Je však obvyklé, že tento odpor ke společnosti časem slábne.

Ve výjimečných případech ovšem konflikt naopak roste. Roli v tom může hrát např. vypjaté očekávání apokalyptického konce světa, tlak ze strany médií nebo policie, kritika ze strany odpadlíků, soudní spory, spory ve vedení hnutí apod.

Případ Nebeské brány je ale přece jen poněkud odlišný; její konflikt se „světem“ už dávno skončil, ale uprostřed hnutí postupně narůstalo celkové zklamání, rezignace, zahledění do sebe a opouzdření, takže skupina vlastně vnitřně „opustila“ okolní společnost. Sebevražda pak byla „jenom“ viditelným a definitivním potvrzením toho, co pomalu narůstalo už dlouho před ní: totálního vnitřního odcizení od „světa“.

Setkání dvou mimozemských proroků

Američan Marshal Applewhite (1932–1997), zvaný Herff, a Bonnie Lu Trousdale Nettlesová (1928–1985) se setkali v Houstonu roku 1972, v období osobních zranění i citlivosti k duchovním zážitkům. Zdravotní sestře Nettlesové se v tu dobu rozpadlo manželství a učitel hudby Applewhite byl propuštěn z práce v univerzitním prostředí po homosexuálním skandálu. Nettlesová byla členkou v lóži esoterické Thesofické společnosti. Odtud si odnesla přesvědčení, že může získávat poselství od duchovních mistrů. Od duchovně vyspělých mimozemských bytostí tak obdržela zprávu, že má do svého života očekávat vstup dosud neznámého významného člověka. Applewhite v té době zápasil s rozporom mezi svou sexuální orientací a zásadami přísné křesťanské výchovy (jeho otec

» UFO a náboženství

Od 24. června 1947, kdy americký obchodník Kenneth Arnold spatřil ze svého letadla na obloze devět světlých disků, neustala diskuse o existenci mimozemských civilizací, spojená i se snahou tuto existenci dokázat. Vznikla tak tzv. ufologie, amatérská aktivita snad až stovek tisíc nadšenců po celém světě. Jedna část „ufologické“ komunity (patří k ní např. populární autor Erich Däniken) zpouzarizovala myšlenku, že náboženské postavy jsou vlastně mimozemšťané. Od této myšlenky není daleko k tzv. náboženské ufologii, tedy náboženskému vztahování lidí k mimozemšťanům. Vznikly stovky hnutí, podobných Nebeské bráně, v naprosté většině ale stejně nenásilných, jako jsou hnutí s kořeny v jiných duchovních tradicích. U nás jsou nejznámější skupinou náboženských ufologů tzv. kontaktéři s vesmírnými lidmi, společenství kolem Ing. Ivo A. Bendy, které se prezentuje na internetové adrese www.vesmirni-lide.cz.

Vedle této náboženské ufologie ale samozřejmě dále existují jednotlivci a skupiny (a je jich mezi všemi ufology pravděpodobně velká většina), kteří se při zkoumání možností existence mimozemšťanů a možností jejich setkání s lidmi orientují spíše na vědecké než náboženské způsoby poznávání. Zájem těchto ufologů byl brzy obohacen o další záhady, a tak se dnes tato aktivita nazývá spíše „záhadologie“. U nás ji reprezentuje např. Klub psychotroniky a UFO nebo projekt Záře (více viz např. www.zahady.cz; www.ufo.cz; www.kpufo.cz). Vztah „záhadologů“ k náboženským ufologům bývá kritický: „záhadologové“ mají za to, že náboženská ufologové kompromitují jejich bádání, které považují za seriózní a vědecké.

neúspěch vnímali jako odpor Satana, jež chápali jako příslušníka Příští úrovně, který působí prostřednictvím duchů s lidskými touhami. Satanův odpor vrcholil roku 1974, kdy byl Applewhite odsouzen na šest měsíců do vězení kvůli neoprávněnému používání najatého auta. Ve vězení napsal leták, který spolu s Nettlesovou rozeslali učitelům hnutí New Age po Spojených státech. Ani tento pokus ale nebyl úspěšný. Pak se však Dva začátkem roku 1975 ocitli v Los Angeles právě v době, kdy se rozpadala jedna z tamních skupin náboženských hledačů, kteří se v duchu idejí Nového věku připravovali na duchovní přejít do vyšší, duchovní dimenze. Z této skupiny se ke Dvěma přidalo 24 lidí. Vzniklo tak nové náboženské hnutí, které odborná literatura označovala jako Bo a Peep podle jmen, která Applewhite a Nettlesová začali používat. Hnutí bylo známo také podle své základní nauky jako Lidská individuální proměna nebo pod zkratkou

mladých příslušníků kontrakultury, méně bylo duchovních hledačů ve středním věku. Život hnutí byl soustředěn na překonávání vazeb k Lidské úrovni: příslušníci byli stále na cestách, žili z toho, co získali při setkávání s lidmi, přerušili veškeré vnější kontakty a byli odrazováni od všech aktivit Lidské úrovně – četby, hudby, drog, sexu či hovorů o minulosti. V září 1975 se po přednášce v oregonském Waldportu k hnutí přidalo více než 30 lidí, což vzbudilo pozornost médií, v nichž v následujících měsících vystupovali i jejich znepokojení příbuzní a odpadlíci s negativními zkušenostmi. Bo a Peep se skrývali v obavě, aby nebyli zabiti dříve, než bude „úroda zralá“. V úkrytu pořídili videonahrávku s poselstvím, které mělo být zveřejněno po odletu na Příští úroveň. Naléhavost času pobídla jejich stoupence k horlivému oznamování zvěsti o brzkém vzestupu a následných apokalyptických událostech, ale bez svých vůdců neměli se zvěstováním úspěch. Někteří z nich navíc začali získávat zprávy z Příští úrovně sami, bez zprostředkování Bo a Peep. Odlet ovšem nenastal a zima na přelomu let 1975 a 1976 mnohé následovníky odradila od dalšího života na cestě. Hnutí opustila více než polovina těch, kteří byli v posledních osmi měsících získáni.

Nečisté samostatné myšlení

Zájem duchovních hledačů i médií o hnutí roku 1976 rychle poklesl, Bo a Peep vyšli z úkrytu a znovu se spojili s asi stovkou svých zbylých následovníků. Předchozí období zhodnotili v duchu své role dvou biblických proroků jako „zabití“ sdělovacími prostředky. Rozhodující čas tím uplynul a přístup na Příští úroveň se uzavřel. „Žeň skončila,“ řekla Peep v dubnu 1976 v reakci na narušení veřejného vystoupení výtržníky. Hnutí se vzdalo misie a plně se soustředilo na vlastní výcvik. Začalo se považovat za přípravnu „třídu“ nebo za kosmickou „posádku“, cvičenou pro odlet v tréninkových táborech nejprve ve Wyomingu a později – když dva členové zdělili značný majetek a když už byl denní život všech členů „posádky“ plně podřízen rutině – i ve společně sdílených drahých domech. Nepřestávali se ovšem stěhovat, aby si nevytvorili k žádnému místu vztah. V tu dobu už bylo obvyklé, že jednotliví členové byli zaměstnáni.

Změnu režimu skupiny oproti období před rokem 1976 naznačovala i nová jména Applewhitea a Nettlesové – Do a Ti – utvořená ze solmizačních slabik. Příslušníci „třídy“ získali nová jména s koncovkou -ody. Jako první ve dvojici vůdců byla jmenována Ti, což naznačovalo, že komunikace s Příští úrovní byla především na ní. Ti a Do byli v roli učitelů, kteří připravují „třídu“ a kteří mají být co nejvíce napodobováni. Věřohodné instrukce „studentům“ přicházely pouze prostřednictvím Ti a Do z Příští úrovně. Naproti tomu samostatné myšlení bylo považováno

za znečištěné vlivy, pocházejícími z Lidské úrovně. Pochybující členové nebo ti, kdo se hůře podrobili výcviku, byli odesláni se svou penězi, která jim dovozovala uchytit se ve vnější společnosti. Do roku 1978 tak počet členů poklesl opět o asi polovinu na 48. Příčinou pochybnosti a odchodu byla spíše nejistota odcházejících, zda budou schopni absolvovat „výcvik“, než pochybnosti o Ti a Do a jejich nauce. Proto se několik z těch, kteří odešli, po čase zase ke skupině připojilo.

» Jak se vyvíjela Nebeská brána

Historie náboženského společenství, které bylo nakonec známo jako Nebeská brána, je natolik složitá, že je potřeba ji rozdělit do několika etap:

1. Probuzení

1972–1975 Applewhite a Nettlesová se setkávají a utvářejí vlastní specifický náboženský názor.

2. Kukla

1975–1976 Applewhite a Nettlesová jako „Bo“ a „Peep“ získávají až 200 následovníků a připravují je k „lidské individuální proměně“.

3. Třída

1976–1985 Applewhite a Nettlesová jako „Ti“ a „Do“ školí uzavřenou „třídu“ jako kosmickou posádku.

4. Krize a nejistota
1985–1987
Do zjevně neví, co má po smrti Ti dělat.

5. Misie
1988–1994
Nové úsilí získat další stoupence

6. Hledání nových možností

1994–1997 Po neúspěchu misie skupina zkouší vystěhování či internetovou prezentaci.

7. Odchod

1997 Blížkost Hale-Boppovy komety se zdá jako příležitost konečně odejít.

Podle: BALCH, Robert W., TAYLOR, David, *Making Sense of the Heaven's Gate Suicide*, in: BROMLEY, David G., MELTON, J. Gordon, *Cults, Religion, and Violence*, Cambridge University Press 2002, str. 215.

ET jako studijní materiál

Odpoutání od Lidské úrovně dosahovala „třída“ tím, že veškeré činnosti soukromého i společného života byly důkladně popsány, dodržovány v přesných procedurách a plněny v podrobném časovém rozvrhu. Veškeré myšlenky příslušníků „třídy“ tak byly na tyto činnosti plně soustředěny. Rutina je připoutávala k přítomnosti, potlačovala emoce a vylučovala

myšlenky na minulost či budoucnost. Do a Ti byli vynalézaví v uvádění nových procedur a dalších nástrojů „výcviku“. Účinná byla například společná sezení, věnovaná vzájemnému kritickému poukazování na chování nebo vlastnosti, jimiž se v jednotlivcích projevují lidské zvyklosti. Jako zkouška bylo nakonec všem členy „posádky“ přijato marné čekání na odlet v Tesla na základě zprávy, kterou dostala Ti z Příští úrovně. Pravidla života ve společenství, která v kategorii „menších přestupků“ zakazovala

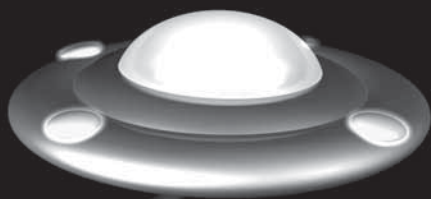
Část třídy sužovala neschopnost vyrovnat se s vlastní sexualitou, a překonat tak obzvláště pevnou vazbu na Lidskou úroveň (bytosti na Příští úrovni jsou bezpohlavní)

HIM (Human Individual Metamorphosis). Pod tímto názvem také pořádalo přednášky a rozhovory se zájemci.

Zima rozhání členy

Zpočátku měli Bo a Peep se svými přednáškami úspěch, a to navzdory faktu, že nedělali žádný nábor – předpokládali totiž, že zájemci musí být sami připraveni, aby byli schopni všechno opustit. Díky sérii přednášek získali až 200 lidí, většinou

Předodletový trénink

Zpočátku byli „studenti“ trénováni podobně jako kosmonauti ve výcvikovém táboře, ale brzy se začali přesouvat do drahých domů na předměstí – takto bydleli v několika městech. Každá „kosmická loď“ (tedy obyvatelstvo jednoho domu) měla „palubní“ denní program, rozvržený do nejmenších detailů, včetně používání toalety, mazání chleba máslem či spánku ve čtyřech dvouhodinových úsecích. Členové „posádky“ neměli vlastní majetek a nosili uniformy. Přesný denní rozvrh nedovoloval myšlenky na minulost nebo obavy z budoucnosti. Jednotliví studenti měli připravený denní program např. takto:

- probuzení z dvouhodinového spánku v 5:36,
- koupelna mezi 5:57 a 6:12,
- vzít si první ze 32 dávek vitamínů v 6:21,
- od 6:30 do 8:30 příprava „paliva“ (tj. vaření) apod.

Pokud „studenti“ pracovali mimo „kosmickou loď“, drželi se od svých spolupracovníků stranou, nosili oblečení, které nebylo ani pánské ani dámské, hovořili o sobě jako o příslušnících „kláštera“, pozorovali lidi a svá pozorování zapisovali.

Podle: BALCH, Robert W., TAYLOR, David, *Making Sense of the Heaven's Gate Suicide*, in: BROMLEY, David G., MELTON, J. Gordon, *Cults, Religion, and Violence*, Cambridge University Press 2002, str. 215.

např. soukromé myšlenky nebo osobní preference, prozrazují velmi důkladnou společenskou kontrolu, již byli jednotlivci podrobeni.

Některé procedury či omezení se postupem doby uvolnily, anebo byly dokonce opuštěny. „Studenti“ tak mohli od roku 1982 telefonovat svým rodinám a od roku 1985 mohli vykonat i jednodenní nebo dvoudenní návštěvy. V 90. letech se členové „třídy“ dočkali ještě větší volnosti v souvislosti s úsilím se veřejně prezentovat. Navštěvovali „ufologické“ konference, navázali styk s prostředím hnutí Nového věku, a dokonce věnovali čas i zábavě – nejčastěji sledování filmů s tématem mimozemských civilizací.

Popis: Filmy s tématem mimozemských civilizací sloužily členům hnutí jako zábava i inspirace.

Selhání přetíženého „kontejneru“

Uvolnění vztahu „studentů“ k fyzickým rodičům ovšem provázela změna přesvědčení o jejich roli: „studenti“ už nebyli považováni za „semena“, rostoucí v pozemské „zahradě“ a „dozrávající“ pro přechod na Příští úroveň, ale naopak za obyvatele Příští úrovně, kteří byli vysláni na Zem na tréninkovou misi, aby po ní mohli dosáhnout plnohodnotného postavení na Příští úrovni. Rodiče na Zemi se v tomto pohledu tak stali pouhými nástroji na výrobu lidských těl pro návštěvníky z Příští úrovně. Hodnotu lidského těla (a tím i hodnotu rodičovské úlohy) dobře ukazují výrazy „kontejner“ či „vozidlo“ („vehikl“), které skupina pro označení lidského těla používala. Víru „studentů“, kteří přijali tento myšlenkový rámec, pak mohla návštěva rodičů jen těžko ohrozit. Rodiče a další příbuzní se spokojili se zjištěním, že jejich blízcí jsou naživu a zdají se být spokojeni, a postupně se vzdali pátrání po místě jejich pobytu a snah o intervence do jejich života. Z jejich strany tak už skupina kolem Ti a Do necítila žádné ohrožení.

Po devíti letech „výcviku“ (roku 1985) Ti neočekávaně zemřela na rakovinu. Skupina prožila velké zklamání, ačkoli přijala vysvětlení, že „vozidlo“ Ti už nadále nemohl vydržet její obrovskou energii. Do byl oťřesen a bezradný, jak skupinu dále řídit. Dostával sice vzkazy od Ti z Příští úrovně, ale považoval je za nejasné. Toužil po ujišťování ze strany skupiny a ta mu skutečně projevovala bezvýhradnou loajalitu. Smrtí Ti byla ohrožena i základní nauka, která počítala s tím, že do Příští úrovně vstoupí fyzické tělo. To bylo po smrti Ti již zcela degradováno na pouhé „vozidlo“ či „kontejner“, který nemusí být k návratu do Příští úrovně nezbytný, protože ho ani Ti nepotřebovala. Změna nastala i v pojetí Zlat: dosavadní představu duchů, jimiž se projevuje Satan, nahradil Do v publikaci 88 Update myšlenkou luciferiánů, nepřátelských mimozemšťanů, působících ve fyzickém těle. S touto publikací, rozeslanou roku 1988 knihkupectvím, zájemcům o UFO a centrům hnutí Nového věku, se začalo nové úsilí skupiny kolem Do prezentovat americké veřejnosti.

Kastrací k duchovnímu světlu

V letech 1991 a 1992 vydala skupina sérii propagačních videokazet. Ohlas byl ovšem minimální a „třída“ nesla velmi těžce zvláště výsměch ze

Na rozloučenou

Mezi prohlášeními „studentů“ před odchodem najdeme také toto pozoruhodné vyznání vztahu k Ti a Do a zdůvodnění odchodu do Příští úrovně:

„Vím, kým moji Starší Členové, Ti a Do, jsou. Věřím v ně, držím se jich, důvěřuji jim a naprosto se na ně spoléhám. Vím, že v tuto chvíli jde můj Starší Člen Do k jeho Staršímu Členu Ti. Jakmile odejde, na celé Zemi pro mě nezůstane nic. Není důvod zůstat ani o chvíli déle. Navíc vím, že moje naroubování k nim by bylo ohroženo, kdybych se zdržoval tady po jejich odchodu. Vím, že moji spolužáci/sourozenci cítí to, co já, a rozhodnou se jít, až Do půjde. Chci zůstat se svou rodinou Příští úrovně. Vybrat si odchod z tohoto vypůjčeného lidského vozidla nebo těla a jít domů na Příští úroveň, to je pro mě příležitost, jak vyjádřit svou věrnost, oddanost, lásku, důvěru a víru v Ti a Do a v Příští úroveň. Je to moje šance dokázat před Příští úrovní, že na tomto světě není nic, co bych chtěl, a že jasně vím, že jsem duše a že ji obývá Mysl Příští úrovně a že nejsem toto biologické svrchní

Čekání na mimozemskou loď, která je vezme do Příští úrovně, nakonec členové Nebeské brány vzdali a rozhodli se pro odchod ze světa sebevraždou.

strany „ufologické“ komunity. Roku 1993 pak v propagační následoval téměř zoufalý čin: „třída“ umístila inzeráty ve velmi silném apokalyptickém duchu do více než 20 časopisů hnutí Nového věku a jiných alternativních periodik ve Spojených státech, Kanadě a Austrálii. Nejdražší byl jistě inzerát v časopise USA Today z 27. 5. 1993, který začínal varováním: „Současná civilizace Země bude brzy recyklována – zaorána. Její obyvatelé se odmítají vyvíjet. Plevel přemohl zahradu a zničil její užitečnost tak, že se to už nemůže napravit.“ Navzdory tomuto propagačnímu úsilí se počet členů „třídy“ na konci roku snížil až na 26. Příčinou odpadnutí byla často ztráta víry, že se prorocké předpovědi naplní a kosmické lodi skutečně „třidu“ vyzvednou. Misijní úsilí ale pokračovalo: následující rok 1994 strávila skupina kolem Do podobně jako v polovině 70. let: na cestách po Spojených státech přednáškovou činností, při níž byla opět zdůrazňována nutnost okamžitého rozhodnutí opustit všechny vazby na Lidské úrovni. Počet členů „třídy“ se sice zdvojnásobil (opět se připojilo i několik bývalých členů), ale asi polovina získaných lidí hnutí brzy zase opustila.

Kromě misijního neúspěchu a odchodů, které Do považoval za znamení konce, část „třídy“ sužovala neschopnost vyrovnat se s vlastní sexualitou, a překonat tak obzvláště pevnou vazbu na Lidskou úroveň (bytnosti na Příští úrovni jsou bezpohlavní). „Neutralizace vozidel“ (tj. kastrace) byla ve třídě sice poprvé diskutována roku 1987, ale prováděna byla až od roku 1993. Nakonec se tomuto zákroku podrobilo osm mužů (včetně Do) a několik redukovalo svou sexuální apetenci chemickou cestou.

Dvě „studentky“ z Nebeské brány posílají vzkaz na rozloučenou prostřednictvím video nahrávky.

roucho, v němž se momentálně nacházím. Je to moje šance jít k Bohu a prokázat, že miluji Jeho Slovo. Jak bych mohl upřímně říct, že Ho miluji víc než co jiného, kdybych lpěl na tomto světě za každou cenu a odešel jenom tehdy, když bych musel, protože toto vozidlo přestalo fungovat?”

GLNODY, *Why We Must Leave at this Time*, dokument z 19. 3. 1997 je dostupný na adrese <http://www.heavensgate.com/misc/exitgln.htm>.

Další planý start a internetové poselství

V období vlastních neúspěchů skupina kolem Do uvažovala také o exilu. Roku 1994 Do a několik „studentů“ cestovali do země po celém světě, ale toto úsilí uzavřeli poznáním, že jiné země jsou podobně nehostinné jako Spojené státy. Vše nasvědčovalo tomu, že na světě už pro ně není vhodné místo a že „žeň“ definitivně skončila. Naplno se rozběhly úvahy o přechodu na Příští úroveň, aniž by přiletěla vesmírná loď (tedy o stejném způsobu přechodu, jaký nastal u Ti). Tento způsob přechodu otevřel myšlenku sebevraždy (o svém odchodu ale skupina odmítala hovořit jako o sebevraždě), kterou podporoval i zhoršený zdravotní stav Do – jeho „třída“ se velmi obávala, že by mohla na Zemi zůstat bez něho, a byla stále více nakloněna myšlence společného odchodu. Zlomového roku 1994 skupina prodávala další marné očekávání kosmické lodi – tentokrát na molu kalifornského města Santa Monica.

Roku 1995 se skupina přestěhovala do odlehlejší části Nového Mexika. Z použitých pneumatik naplněných hliníkem tam budovala dvě stavby, připomínající kosmické lodi. Tento projekt byl ale kvůli nepohodlí a zdravotním rizikům opuštěn a skupina se přesunuje

Vesmírná loď se blíží

Ohlasy na prezentované poselství byly nepřátelské a výsměšné a skupina usoudila, že to je „signál, abychom začali s přípravami na návrat domů“. Touhu odejít „domů“ a vztah k Ti a Do ukázal jeden ze „studentů“, Qstody, těmito slovy: „Jak mohu vyjádřit své svědectví, když pouhá lidská slova nikdy nemohou postačit k vyjádření mé nekonečné vděčnosti Příští úrovni a jejím reprezentantům Ti a Do za to, že mne zachránili z hrůzného snu bezvýhodné existence. Zdálo se, jako bych se topil v oceánu slepých, ztracených, nevědomých chodících mrtvol. (...) Děkuji vám, Ti a Do, za vše. Za to, že jste mi pomohli vzpomenout si, kdo jsem, a zvláště za váš příklad jako bytostí ze skutečného nebeského království. Co dál?“

Přípravy na odchod začaly na konci roku 1996: „třída“ prodávala svůj společný majetek a na své uniformy si pořídila nárameníky s nápisem „Away Team“. Tyto přípravy však neznamenalý výhradně sebevraždy: možnost, že „tým“ bude vyzvednut kosmickou lodí byla stále vnímána jako reálná. Události pravděpodobně urychlil přilet Hale-Boppovy komety, která se měla ocitnout v nejbližší vzdálenosti od Země těsně před Velikonoce, 22. března 1997. Spolu s křesťanskou symbolikou Velikonoc zvyšovala význam komety pro Do a jeho „třidu“ i ta skutečnost, že své rozhodující

Menší přestupky

Společenství kolem Do formulovalo roku 1988 návod k chování svých příslušníků. V kategorii menších přestupků lze najít, že zakázáno je například:

- Podniknout jakoukoli akci bez svého kontrolního partnera.
- Důvěřovat ve svůj vlastní úsudek – nebo užívat svou vlastní mysl.
- Obhajovat se před spolužáky a učiteli.
- Kritizovat spolužáky a učitele a hledat na nich chyby.
- Nechávat si věci pro sebe a mít soukromé myšlenky.
- Prosazovat sebe, chtít dělat věci podle svého.
- Dělat nevhodné návrhy, připomínat minulost nebo předbítat učitele.
- Přehánět vehiklové symptomy.
- Vybírat si jen určité úkoly.
- Mít rád, anebo nemít rád.
- Dovolit nedostatečnou kontrolu nad svými city.
- Vyžadovat pozornost nebo uznání – chtít být viděn jako dobrý.
- Provozovat důvěrnosti, nenucenost, drby, nedostatek kontroly vůči druhým.
- Být agresivní a cizířadostivý.
- Dopustit nedostatečnou kontrolu myšlenek, běžících hlavou, dopustit nesoustředěnost. Být marnivý ve vztahu ke svému zjevu, vyzařovat mužskost nebo ženskost v jakékoli formě.
- Být nevhodně zvědavý.

Dokument Major and Lesser Offenses. Behavioral Outlines z jara 1988 je dostupný na adrese <http://www.heavensgate.com/book/2-6.htm>. Překlad úryvků do češtiny Tomáš Novotný.

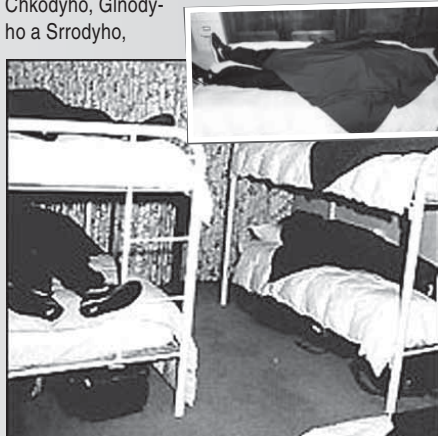
Příslušníci sekty měli zakázáno například: důvěřovat ve svůj vlastní úsudek nebo užívat svou vlastní mysl, prosazovat sebe, chtít dělat věci podle svého, mít rád, anebo nemít rád

za zpět do Kalifornie do luxusní čtvrti Rancho Santa Fe. Její aktivity se v následujících měsících zaměřily na Internet: jednak podnikala v oboru počítačů a internetového designérství (pod názvem Higher Source), jednak prostřednictvím internetu šířila své poselství. V nich Do a jeho „studenti“ otevřeně sdělovali své rozhodnutí opustit Zemi a své přesvědčení, že ostatní lidé mají poslední možnost pro to, aby se přizpůsobili normám Příští úrovně a mohli být evakuováni před definitivní „recyklací“ Země. Ve své internetové prezentaci vystupovali od roku 1996 jako Nebeská brána (Heaven's Gate). Tato dosud dostupná prezentace zahrnuje dokumenty, které ukazují, jak Do i jeho „třída“ chápali smysl a historii svého působení, dále výzvy, prohlášení, vzkazy a další texty, které skupina považovala za relevantní.

zjevení roku 1973 Applewhite a Nettlesová dávali do souvislosti s přiblížením Kohoutkovy komety, a že tedy dvě jasné komety budou ohraničovat dobu, v níž na Zemi zaznívaly jejich poselství. Jako definitivní potvrzení pak patrně posloužily mediální spekulace o tom, že v blízkosti Hale-Boppovy komety se pohybuje neznámé těleso a že tímto tělesem by mohla být kosmická loď. Do i jeho „třída“ si byli jisti, že se Ti pro ně vrací. Svou roli navíc mohlo hrát i přesvědčení, že Do trpí rakovinou. To mohlo vytvořit atmosféru naléhavosti ve smyslu „teď, anebo nikdy“.

Řešení: Hromadná sebevražda

V posledních hodinách „studenti“ navštívili zábavní parky, kina a kasina a tyto zážitky je utvrdily v rozhodnutí odejít. „Všechno na tomto světě nám bylo nabídnuto,“ napsal jeden z nich, „a já mohu upřímně říci – Děkuji, ne, děkuji.“ Internetové stránky Nebeské brány byly aktualizovány blížícím nápisem „nejvyšší pohotovost“ a prohlášením „studentů“ Chkodyho, Glnodyho a Srrodyho,

Obrázky z masové sebevraždy členů Nebeské brány oblétlý ve roce 1997 celý svět. Všichni leželi na postelích, byli přikryti fialovými pokrývkami a na nohy měli boty

v nichž si stěžovali na lidskou lhostejnost, zkaženost, násilí, obchod s drogami a pronásledování. Jeden ze „studentů“, Glnody, se v tiskovém prohlášení vrací k cestám po světě, skutečným roku 1994: „Vážně jsme uvažovali o tom, že bychom opustili tuto zemi, ale zdálo se, že na zeměkouli neexistuje místo, které by nás nechalo tak, jak bychom chtěli. Neexistuje pro nás jiné místo, kam bychom mohli jít, než vzhůru.“ Na videokazetě na rozloučenou Do řekl: „Vracíme se do Života a ve vsí upřímnosti nenávidíme tento svět.“

Po sebevraždě 39 lidí následovaly ještě dvě další. 6. května v televizním pořadu stanice NBC vystoupili dva stoupenci Nebeské brány, přezdívaní Justin a Rkkody. Justinova manželka zemřela spolu se skupinou a Justin sám byl stoupencem Applewhitea a Nettlesové více než 20 let. Rkkody uvedl, že byl dočasně od Nebeské brány odloučen, aby mohl posloužit jako zdroj přesných informací o ní a o její teologii. Po vystoupení se oba pokusili o sebevraždu v hotelovém pokoji v kalifornském městě Encinitas stejným způsobem, ve stejném oblečení a s tímž vybavením jako jejich skupina o šest týdnů dříve. Rkkodyho pokus byl ale neúspěšný. Po propuštění z nemocnice nadále distribuoval publikace a nahrávky přednášek Do, účastnil se konferencí, neúspěšně se pokoušel konat misi ve prospěch Nebeské brány a hovořil s novináři. Sebevraždu spáchal v únoru 1998 patrně poté, co nabyl přesvědčení, že jeho úkol je splněn.

Skončila tak historie náboženského hnutí, které bylo totálně neúspěšné ve svých předpovědích, v úsilí zbavit se lidskosti, v touze získat pozornost a oslovit veřejnost. Odcizení se světu, který skupině dával jen pocitu neúspěchu a selhání, odcizení se sobě samým a svému prožívání, ztráta jakýchkoli mezilidských vztahů (kromě dětského vztahu k Do) a nakonec i stáří a zdravotní problémy – to vše vedlo k řešení, které se zdálo jako jediné východisko: k sebevraždě. Pro nás ostatní je tento unikátní příběh výzvou k zamyšlení. <<

Zdeněk Vojtišek

odborný asistent Husitské teologické fakulty UK, šéfredaktor časopisu Dingir

Další informace

O Nebeské bráně je množství odborné i populární literatury, v češtině ale pouze útlá (a čtivá) brožurka Tomáše Novotného Nebeská brána. Devět znaků sekty, kterou Společnost pro studium sekt a nových náboženských směrů vydala bezprostředně po sebevraždě roku 1997. Úžasným a lehce dostupným zdrojem informací je internetová prezentace Nebeská brána (www.heavensgate.com), kterou přátelé „studentů“ udržují ve stavu, jak ji Nebeská brána zanechala.

Videozáznam z místa sebevraždy Heaven's Gate. Five Years After je dostupný na adrese <http://www.youtube.com/watch?v=MYZD7Y-PDEk&mode=related&search=>

